

EBYS’de e-Yazışma Paketi (EYP) 2.0 Versiyonu ile Getirilen Yenilikler

E-Yazışma Paketi (EYP), bir resmi yazıya ilişkin bilgi ve bileşenlerin (üstyazı, ek, paraf, imza vb.) tanımlanmış kurallara uygun şekilde tek bir elektronik dosya haline getirilmiş biçimdir. EYP, resmi yazıya ait bilgi ve bileşenleri barındırmasının yanı sıra, paketin kendisine ait tanımlayıcı bilgileri de içerir. Bu sayede, paketin iletilmesinde kullanılan teknoloji ve platformdan bağımsız olarak kendi başına anlam ifade eden atomik bir paket oluşturulur.

EYP’nin önemli bir özelliği, resmi yazının üstyazı ve ekleriyle birlikte bir bütün olarak tek seferde elektronik olarak imzalanmasına imkân sağlamasıdır. Paket bileşenlerinden biri ya da daha fazlası paketten çıkarılsa dahi, paketin imza bütünlüğü bozulmamaktadır. Böylece, aynı resmi yazının farklı ek setleri ile farklı alıcılara gönderilmesi sırasında her kopya için yeniden imza atılması zorunluluğu ortadan kaldırılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları arasındaki resmi yazışmaların daha güvenli bir şekilde yapılabilmesi amacıyla, gerek duyulursa, EYP’nin elektronik olarak şifrenmesi de mümkündür.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisince 27 Ağustos 2020 tarihinde duyurularak tüm kamu kurum ve kuruluşlarının geçiş yapması istenen ve Üniversitemiz EBYS’inde de 27 Nisan 2021 tarihinde devreye alınan yeni EYP versiyonu 2.0 ile EBYS altyapısında köklü değişikliklere gidilmiş ve altyapıdaki bu değişikliklerin bir kısmı EBYS üzerinde yürütülen resmi yazışma süreçlerine yansımıştır. EYP 2.0 ile getirilen yeniliklerden öne çıkanlar aşağıda özetlenmektedir:

1. EYP 2.0 öncesi sürümlerde **elektronik ortamda yazışma yapan kurumların kimliklerinin güvenilir şekilde tespit edilmesine imkân veren elektronik mühür (e-mühür) mekanizması** tanımlanmış olmakla birlikte mevzuat altyapısının mevcut olmaması nedeniyle daha önce hayata geçirilememiş idi. 2017/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile e-mühür mevzuatı oluşturularak, ilgili sertifikaların üretilmesi için TÜBİTAK bünyesindeki Kamu Sertifikasyon Merkezi (KamuSM) yetkilendirilmiştir. Daha sonra EYP’nin mevcut veri yapısında güncellemeler yapılmış ve gerekli teknik testler de gerçekleştirilerek elektronik mührün kullanımı teknik açıdan mümkün hale getirilmiştir.

ÖNEMLİ NOT: Geçiş sonrasında EBYS’de oluşturulan tüm kurum dışı yazılar, yazıların elektronik ya da fiziksel olarak gönderiminden bağımsız olarak, gönderim öncesinde elektronik mühürleme işleminden geçirilmektedir. Bu işlem Evrak Arşiv Müdürlüğü bünyesinde tanımlanan Kurum Mühür Yetkilisi tarafından elektronik olarak gerçekleştirilmektedir. Üniversitemiz EBYS’inde EYP 2.0 geçişi çalışmaları sürecinde 27 Nisan - 6 Mayıs 2021 tarihleri arasında oluşturulan kurum dışı yazıların bir kısmında, yazıların gönderimi tamamlanmış olmasına rağmen akış tarihçesinde “Mühür Bekleniyor” şeklinde görünen durum bilgisinin, 6 Mayıs 2021 tarihinden itibaren yeni oluşturulan yazılarda “Tamamlandı” olarak düzeltilmesi sağlanmıştır.

2. 2017/21 sayılı genelge ile **elektronik ortamda iletilen resmi yazıların kurumsal şifreleme yoluyla şifreli şekilde gönderilebilmesine de imkân sağlanmıştır.**
3. e-Yazışma Projesi resmi yazışmaların kurum içi süreçleriyle ilgili olmaması sebebiyle 2.0 öncesi sürümlerde paraflama ile ilgili işlemler EYP yapısına dahil edilmemiştir. Ancak, süreç içerisinde edinilen tecrübeler kurumların EYP'yi kurum içi süreçlerde de kullandığını, hatta kurum içi ve kurum dışı olmak üzere iki ayrı EYP oluşturan kurumların da mevcut olduğunu göstermiştir. Kurumların bu ihtiyacını bir nebze de olsa giderebilecek ve iş süreçlerini kısmen basitleştirebilecek bir çözüm olarak, **parafların EYP'ye dâhil edilebilmesi** ve 10/06/2020 tarih ve 31151 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 21'inci maddesi çerçevesinde belge muhataba iletilindiğinde, belgeye ait paraf bilgilerinin paylaşılmaması gerektiğinden **parafların ihtiyaç anında paketten sorunsuz bir şekilde çıkarılması sağlanmıştır.**
4. EYP 2.0 öncesi sürümlerinde tanımlanan EYP yapısı imzalanan bir yazının tarih alanında değişiklik yapılmasına imkân vermemekte, bu nedenle özellikle birden çok imza ile tekemmül eden resmi yazılar açısından sorunlar yaşanabilmekteydi. Bu sorunların üstesinden gelinmesi amacıyla, tarih bilgisi Üstveri bileşeninden çıkarılarak 2.0 sürümüyle birlikte pakete eklenen Nihai Üstveri bileşenine konulmuştur. Böylelikle **kamu kurumlarının paket üzerine bütün imzalar atıldıktan sonra pakete tarih ekleyebilmesi mümkün hale gelmiştir.**
5. **Üstveri bileşeninde bulunan Belgeld ve Core bileşeninde bulunan Identifier alanlarına girilen değer**, 10/06/2020 tarih ve 31151 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 23'üncü maddesi çerçevesinde elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelere eklenecek olan **"belge doğrulama kodu" olarak kullanılması zorunluluğu getirilmiştir.**
6. Önceki EYP sürümlerinde yazının muhatap kuruluşlarının Kurum Kimlik Kodu bilgisi paketin Üstveri bileşeninde yer almakla birlikte, alıcı kurumdaki ilgili birimin ayrıca tanımlanamamasının uygulamada bazı yanlış kullanımlara sebep olduğu gözlenmiştir. Benzer şekilde, gönderici kurumun da kurum ve birim için ayrı kodlar tanımlayabilmesine imkân sağlanmasının faydalı olacağı görüşü ağırlık kazanmıştır. Bu ihtiyaçlardan hareketle, **gönderici ve alıcı kurumların her ikisi için kurum kimlik kodları ile birlikte birim kimlik kodlarının da kullanılması mümkün hale getirilmiştir.**

ÖNEMLİ NOT: EYP 2.0 ile kurum kodu zorunluluğu getirilmiş olup, Üniversitemiz EBYS'inde artık kurum kodu 8 haneden küçük olan, yani gerçek kurum olmayan veya kurum kodu yanlış olan kayıtlar "Gönderilecek Yer Tanımlama" ekranındaki "Kurum" alanından görüntülenememektedir. Eğer gönderilecek kurum bir kamu kurumu ise ve gönderilecek

kurumlar listesinde gelmiyorsa, doğru kurum kodu ile yeniden eklenmeli ve muhatap kuruma ait KEP adresinin getirilmesi sağlanmalıdır. Gönderilecek kurum bir kamu kurumu değilse, tüzel şahıs sekmesindeki listeden aranmalı ve listede gelmiyorsa yine tek seferlik eklenmelidir.

Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS) entegrasyonu kapsamında, Bakanlıkların il müdürlüklerine, il müdürlüklerinin iç birimlerine ve il müdürlüklerine bağlı birimlere yazılacak yazılarda muhatap adı olarak [.. VALİLİĞİNE (... İl Müdürlüğü)] şeklinde dönüş sağlanmaktadır. Örneğin, bir valiliğe gönderilecek yazıların Mülki İdare üzerinden muhatap birime iletilmesi gerektiğinden KEP adresi olarak icisleribakanligi@hs01.kep.tr adresinin; bir mahkeme başkanlığına gönderilecek yazılar için ise benzer şekilde adaletbakanligi@hs01.kep.tr adresinin KEP adresi kısmında görüntüleniyor olması gerekmektedir. Ancak DETSİS’de ilgili birime müstakil bir KEP adresi alınmış ise ilgili birimin KEP adresi de doğrudan seçilebilmektedir.

EYP 2.0 geçişi öncesi oluşturulan bütün kurum dışı yazı şablonlarının DETSİS Kodu kullanılarak güncellenmesi önem arz etmektedir. İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı alt birimleri için oluşturulan kurum dışı yazılarda DETSİS kodu kullanılmaksızın yapılacak PTTKEP yazışmalarımızın işleme alınamaması veya iade edilmesi durumu yaşanmaktadır. Aynı durumun diğer kurumlar için de yaşanabileceği öngörüldüğünden yazışmalarda dikkat edilmesi gerekmektedir.

7. EYP 2.0 öncesi sürümlerde **standart dosya planı alanı bilgisi**, kurum içi süreçlerle ilgili olması sebebiyle pakete eklenmemiş, ancak yeni sürümde **elektronik ortamda oluşturulan yazıların T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığına aktarımı sırasında bu alana ihtiyaç duyulabileceği değerlendirilerek bu bilgi paket yapısına eklenmiştir.** Benzer şekilde oluşturulan **Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi kapsamında kullanılması planlanan hizmet kodlarının tanımlanabileceği seçimli bir alan da e-Yazışma Paketine eklenmiştir.**
8. EYP’nin bütünlüğünün sağlanması ve kaynağının teyit edilebilmesi amacıyla kullanılan SHA-1 ve RIPEMD-160 özet algoritmaları günümüz şartlarında üst seviye güvenlik sağlayamaması nedeniyle kaldırılmış ve yerine **SHA-512 ile birlikte tercih edilen ikinci bir özet algoritmasının kullanımı zorunluluğu getirilmiştir.**
9. 10/06/2020 tarih ve 31151 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 26’ncı maddesi çerçevesinde, güvenli elektronik imza ile imzalanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresine üstveride ve üst yazı üzerinde yer verilmektedir. EYP 2.0 ile **ivedilik veri yapısından İvedi ve Çok İvedi alanları kaldırılmış; ivedilik veri yapısına Acele alanı eklenmiştir.**

ÖNEMLİ NOT: EYP 2.0 geçişi sonrasında kurum dışı yazılarda öncelik derecesi alanında daha önce “İvedi” olarak seçilmiş önceliklerin “Acele” olarak değiştirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Bu değişiklik Üniversitemiz EBYS’inde yeni oluşturulan kurum dışı yazılarda mümkün hale getirilmiş olup; daha önce oluşturulmuş şablonlar kullanılarak hazırlanan yazılarda, öncelik derecesi alanında “İvedi” olarak yapılmış seçimlerin “Acele” olarak değiştirilerek sürecin ilerletilmesi gerekmektedir.

Kaynak: e-Yazışma Teknik Rehberi v2.0 (<https://cbddo.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/EYP.pdf>)